

Dato: 30.10.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: 19/22986 J.post ID: 19/241043
Saksbehandler: Knut Skov Pedersen
Saksansvarlig: Ove Myrvåg

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Eldrerådet		
Ungdomsrådet		
Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne		
Utvalg for samarbeid		
Hovedutvalg for barn og unge		
Hovedutvalg for bistand og omsorg		
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur		
Formannskapet	05.11.2019	
Kommunestyret		

Handlingsprogram 2020-2023 - tilleggsinnstilling

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2020–2023 vedtas med tillegg av forslag til endringer innen driftsbudsjettet som vist i vedlegg 1 i tilleggsinnstillingen.
2. Effektene av Stortingets eventuelle endringer i statsbudsjett 2020 innarbeides i Økonomimelding I 2020 eller i egen sak dersom det blir store endringer

SAKEN I KORTE TREKK

Denne tilleggsinnstillingen inneholder Kommunedirektørens forslag til endringer som følge av regjeringens forslag til statsbudsjett 2020 og enkelte andre endringer, herunder Haug skole og ressurscenter.

Tilleggsinnstillingen inneholder også opplysninger om feil og korreksjoner i Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram 2020–2023.

Et utfyllende notat om statsbudsjettet følger vedlagt.

Oppsummert gir Kommunedirektørens forslag til endringer følgende økonomisk effekt:

Driftsbudsjett, mill. kr.	2020	2021	2022	2023	Kommentar
Frie inntekter	-63,8	-66	68,7	73,1	Økt inntekt
Endring sektorene	91,0	81,2	75,8	75,8	Økt utgift

Driftsbudsjettet er saldert ved at bufferfondet er redusert med cirka 30 mill. til 131 mill. i 2023, og økt bruk av investeringsfond med 22 mill. i handlingsprogramperioden.

Nøkkeltallene for sunn økonomi er vist i tabellen under.

Nøkkeltall	2020	2021	2022	2023	Mål
Netto driftsresultat	457	361	422	472	
Resultatgrad	4,1 %	3,2 %	3,7 %	4,1 %	Anbefalt 4%, min. 3%
Bufferfondet	434	284	186	131	Min. 100 mill. siste år
Egenkapitalfinansiering	50 %	50 %	50 %	50 %	50%, min. 40%
Likviditetsreserve	1 191	826	577	420	Min. 300 mill.

Bortsett fra egenkapitalfinansieringen av ikke-rentable investeringer er alle nøkkeltallene noe redusert, men fortsatt over måltallene.

1. Statsbudsjett 2020

Hovedtrekk

Frie inntekter

Beregninger viser at de frie inntektene blir cirka 64 mill. høyere enn i Kommunedirektørens forslag til handlingsprogram for 2020–2023, etter innlemming av øremerkede tilskudd, oppgaveendringer og realvekst.

Anslåtte direkte konsekvenser for Bærum av de viktigste forslagene på områdene

- Sum øremerkede tilskudd sektorer som flyttes fra sektorene til de frie inntektene, 83 mill. der lærernormen utgjør 62 mill.
- Økt innslagspunkt ressurskrevende brukere 8 mill.
- Kemneren overføres til staten -13 mill. Nettoeffekt av dette er cirka 1,2 mill.

I tillegg foreslår regjeringen mindre endringer som ikke får store økonomiske konsekvenser for Bærum kommune.

Varslede satsninger

Innenfor det samlede handlingsrommet i budsjettet må man lokalt vurdere og eventuelt prioritere de øvrige varslede satsningene i statsbudsjettet. Anslått effekt for Bærum er vist i parentes. Herav:

- 400 mill. tidlig innsats i skolen, lærernormen (10,3 mill.)
- 150 mill. opptrappingsplanen for rusfeltet (3,0 mill.)

Særskilte forhold i statsbudsjettet

Lærernormen

I 2020 legger regjeringen opp til at lærernormen skal finansieres delvis ved å innlemme midler i rammetilskuddet til kommunene og delvis ved vekst i de frie inntektene. 400 mill. av realveksten i de frie inntektene til kommunene er nettopp begrunnet med særskilt satsning på tidlig innsats i

skolene. Kommunene er frie til å prioritere bruken av veksten i de frie inntekter. I midlertidig forventer regjeringen at kommunene prioriterer å oppfylle lærernormen.

Bærum har fått tildelt 61,7 mill. gjennom særskilt fordeling i rammetilskuddet for 2020. Bærums andel av realveksten i de frie inntektene til kommunene, utgjør 10,3 mill. Samlet utgjør kompensasjonen for Bærum cirka 72 mill. som må benyttes for å kunne finansiere lærernormen. Foreløpige beregninger antyder at det utover dette kan bli en underdekning på rundt 6 mill. for Bærum i 2020. Hvordan utslaget vil bli i 2021 er beheftet med betydelig usikkerhet.

Opptappingsplanen for rusfeltet

For 2020 er 150 mill. av veksten i kommunenes frie inntekter begrunnet med behovet for å fullføre den flerårige satsingen på å styrke tjenestene på rusfeltet. Regjeringen har satt som mål å øke bevilgningene til rusfeltet med 2,4 mrd., i tråd med langsiktige mål og tiltak i opptappingsplanen for rusfeltet (2016–2020). Planen vil med dette være oppfylt med 2,45 mrd. Effekten for Bærum av veksten i de frie inntektene i 2020 er beregnet å utgjøre 3,3 mill. Bærum kommune har over flere år økt innsatsen innenfor rusfeltet og står fritt til å prioritere disse midlene som en del av de frie inntektene.

Investeringsstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser

Investeringsstilskuddet har i perioden 2014–2019 økt betydelig. I budsjettforslaget for 2020 foreslås det en samlet tilsagnsramme på 3 595 mill. Rammen gir rom for tilsagn om tilskudd til om lag 2 000 heldøgns omsorgsplasser. Halvparten av den samlede tilsagnsrammen nyttes til netto tilvekst av heldøgns plasser. Den resterende andel nyttes til rehabilitering/modernisering, utskifting av eksisterende plasser og tiltak som ikke innebærer netto tilvekst.

2. Andre forhold (ikke statsbudsjettet)

Haug skole og ressurscenter

Kommunestyret vedtok i Økonomimelding II 2018 sak 103/18 den 24.10.18 å styrke rammen til Haug skole og ressurscenter med 1,8 mill. i 2018 (8 stillinger ut året). I tilleggssinnstillingen til handlingsprogrammet for 2019–2022 ble stillingene videreført ut året 2019 med 2,4 mill. Samtidig ble det igangsatt en ekstern gjennomgang av tilbudet ved skolen. Gjennomgangen er nå i slutfasen og Kommunedirektøren vil legge frem rapporten og oppfølging av anbefalinger i Hovedutvalg barn og unge i november 2019. Foreløpige funn i rapporten peker i retning av at det er nødvendig å oppholde de tilførte stillingene, og Kommunedirektøren foreslår å videreføre disse ut 2021 med 5,4 mill.

Fritidsapp

Kommunestyret vedtok i sak 99/19, møte 19.6.2019, at Bærum kommune skal innføre en aktivitetsapplikasjon for barn og unge tilsvarende eller liknende løsning innført i Asker kommune. Kommunaldirektøren har utredet dette og vil gjennomføre ordinære faser for anskaffelse av digitale løsninger, og deretter legge ut et anbud for anskaffelse av en fritidsapplikasjon for barn og unge i Bærum kommune. Anskaffelsen utgjør 0,5 mill. til anskaffelse og 0,2 mill. årlig lisenser.

Evalueringsordningen/ reglement om godtgjørelser – kommunestyresak 95/19
Økt behov 1,6 mill. som kommer i tillegg til forslag til handlingsprogram der det er lagt inn 2,1 mill. årlig.

3. Kommunedirektørens forslag til tilleggsinnstilling

Etter Kommunedirektørens forslag i tilleggsinnstillingen er kommunens handlingsrom beregnet til å bli omtrent 20 millioner kroner lavere i 2020 etter regjeringens forslag til Statsbudsjett 2020. Handlingsrommet reduseres i mindre grad utover i handlingsprogramperioden.

Kommunedirektøren har vurdert følgene av regjeringens forslag til statsbudsjett. Flere av forholdene er etter Kommunedirektørens vurdering allerede ivaretatt i budsjettene. I tabellen under vises Kommunedirektørens forslag til tilleggsinnstilling inklusive tiltaket på Haug skole, fritidsapp og politisk sak om godtgjørelse som ikke er en del av statsbudsjettet.

Tabellen under viser endringer i forhold til Rådmannens forslag til handlingsprogram 2020–2023

DRIFTSBUDSJETT Mill 2020 kr.	Handlingsprogram			
	2020	2021	2022	2023
Sentrale inntekter	-63,8	-66,0	-68,7	-73,1
Frie inntekter	-63,8	-66,0	-68,7	-73,1
16 Organisasjon, styring og utvikling	-11,5	-20,8	-20,8	-20,8
Overføring av skatteoppkrevingen til Skatteetaten	-13,1	-22,4	-22,4	-22,4
Endringer i kommunens godtgjørelsesreglement, kst sak 95/19	1,6	1,6	1,6	1,6
BARN OG UNGE	75,0	75,0	69,6	69,6
22 Grunnskoleopplæring	77,4	77,4	72,0	72,0
Innlemning av tilskudd til tidlig innsats gjennom økt lærertetthet 1.–10. trinn	61,7	61,7	61,7	61,7
Satsing tidliginnsats skole, 400 mill.	10,3	10,3	10,3	10,3
Haug skole, videreføring av styrking ut 2021	5,4	5,4		
23 Barnehager og parker	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
Økt maksimalpris foreldrebetaling	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3
BISTAND OG OMSORG	26,8	26,8	26,8	26,8
32 Pleie og omsorg	16,7	16,7	16,7	16,7
Innlemning av tilskudd til dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens	8,3	8,3	8,3	8,3
Økt innslagspunkt for refusjon ressurskrevende brukere, PLO	8,4	8,4	8,4	8,4
33 Sosialtjeneste og bolig	10,1	10,1	10,1	10,1
Innlemning av tilskudd til etablering og tilpasning av egen bolig (kommunereformen)	10,1	10,1	10,1	10,1
MIK	0,7	0,2	0,2	0,2
52 Kultur og fritid	0,7	0,2	0,2	0,2
Fritidsapp	0,7	0,2	0,2	0,2
Sum endringer sektorene	91,0	81,0	75,6	75,6
Sum alle endringer	27,2	15,0	6,9	2,5

I 2020 er de frie inntektene redusert med 14,3 mill. som følge av at skatteoppkrevingen foreslås overført til Skatteetaten. Utgiftssiden er redusert med 13,1 mill.

Samlet foreslår Kommunedirektøren at sektorenes rammer styrkes med 91 mill. i 2020, synkende til 76 mill. i 2023.

Det vises til vedlegg 3 for utfyllende informasjon om statsbudsjettet.

4. Andre forhold i statsbudsjettet hvor Kommunedirektøren ikke foreslår endringer i denne tilleggsinnstillingen

Kommunedirektøren har også vurdert andre forhold som følger av statsbudsjettet. En av disse er satsingen på rusforebyggende arbeid blant barn og unge. Både satsing på rusforebyggende

arbeide blant barn og unge og avvikling av ressursteam er omtalt i Handlingsprogram 2020-2023. Kommunedirektøren foreslår - ikke ytterligere endringer i tilleggsinnstillingen. Eventuelt kan tiltakene dekkes ved omprioriteringer innen de respektive rammene. Dette gjelder:

Det vises til vedlegg 3 for nærmere beskrivelse.

At Regjeringens forslag til statsbudsjett 2020 medfører et lavere handlingsrom enn i forslag til handlingsprogram er bekymringsfullt. Mest sannsynlig vil kommuneøkonomien også i årene fremover bli svakere.

Omfanget av investeringene er stort samtidig som markedet er presset, noe som medfører høy prisvekst og press på kommuneøkonomien. Kommunedirektøren vil derfor vurdere investeringsnivået og gjennomføringstakten på nytt. Denne vurderingen vil primært skje ved revidering av langsiktig driftsanalyse og investeringsplan (LDIP) for 2021–2040, men også kortsiktige tiltak vil vurderes gjennomført. Prosessen er startet og LDIP planlegges å legges frem i februar 2020. I dette arbeidet vil ulike også befolkningsscenarier og alternative løsninger bli vurdert.

5. Saldering og nøkkeltall

Driftsbudsjettet er saldert ved at bufferfondet er redusert med cirka 30 mill. til 131 mill. i 2023, og økt bruk av investeringsfond med 22 mill. i handlingsprogramperioden.

Nøkkeltallene for sunn økonomi og avsetning til investeringsfond etter forslag til tilleggsinnstilling, er vist i tabellen under.

Nøkkeltall	2020	2021	2022	2023	Mål
Netto driftsresultat	457	361	422	472	
Resultatgrad	4,1 %	3,2 %	3,7 %	4,1 %	Anbefalt 4%, min. 3%
Bufferfondet	434	284	186	131	Min. 100 mill. siste år
Egenkapitalfinansiering	50 %	50 %	50 %	50 %	50%, min. 40%
Likviditetsreserve	1 191	826	577	420	Min. 300 mill.

Endring fra Kommunedirektørens opprinnelige forslag til handlingsprogram:

Nøkkeltall	2020	2021	2022	2023
Netto driftsresultat	-27	-15	-7	-3
Resultatgrad	-0,3 %	-0,2 %	-0,1 %	0,0 %
Bufferfondet	-21	-31	-32	-29
Egenkapitalfinansiering	0 %	0 %	0 %	0 %
Likviditetsreserve	-26	-41	-48	-51

Bortsett fra egenkapitalfinansieringen av ikke-rentable investeringer er alle nøkkeltallene noe redusert, men fortsatt over måltallene.

6. Feil og korreksjoner i handlingsprogrammet

Feil i tekst og tall i avsnitt om Egenkapital i kapittel 4 Økonomi på side 33

Det er feil i beløpene som omhandler tilskudd i andre avsnitt under figur 4.10

Egenkapitalfinansiering av investeringer på side 33. I handlingsprogramperioden er det anslått at kommunen skal motta over 1,7 mrd. i tilskudd fra andre, i stedet for 1,3 mrd. slik det står i teksten. Videre utgjør 1,2 mrd. av dette tilskudd fra Husbanken, 0,2 mrd. fra utbyggingsavtaler og 0,2 mrd. fremskyndingsbidrag. I teksten står det feilaktig henholdsvis 0,8 mrd. i tilskudd fra Husbanken og 0,4 mrd. i fremskyndingsbidrag.

Feil i tall i tabell 6.2 Langsiktige nøkkeltall for Pleie og omsorg på side 59

Verdien for nøkkeltallet *Gjennomsnittlig antall brukere pr. bofellesskap for mennesker med utviklingshemming* er feil i 2018. Verdien skal være 8,5 i stedet for 8,0 som det står i tabellen. Det betyr at gjennomsnittet siste tre år i forhold til 2014 er 2,4 i stedet for 2,2.

Feil årstall i tabellnavn på tabell 9.3. Klimabudsjett/prognose på side 128 og side 129

I tabellnavnet på tabell 9.3 *Klimabudsjett og prognose*, er det feil i årstallet som brukes som referanse for endringene. I stedet for 2016 skulle det stått 2009, slik at tabellnavnet skulle vært: *Klimabudsjett/prognose, for endring i utslipp fra 2009 til 2030, etter utslippskilde*.

I første setning i første avsnitt under tabellen på side 129, gjentas samme feil.

Feil navn på politisk referatsak 19/78632 på side 98 og side 136

Ved en feiltagelse er det skrevet feil navn på referatsak 19/78632 øverst på side 98, samt i siste kulepunkt øverst på side 136. Riktig navn på referatsaken er *Virksomhetsanalyse for sektor barn og unge*.

Feil budsjetteramme i tabell 8.7 Merbehov forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) på side 122

Det er oppgitt feil budsjetteramme i tabell 8.7 *Merbehov forvaltning, drift og vedlikehold (FDV)* på side 122. Riktig budsjetteramme er 363,9 mill. i stedet for 432,2 mill. som det står i tabellen.

Prisliste 2020 – Spesifisering av priser i tabell Behandlings- og forringelsesgebyr – vei/samferdsel på side 14

I tabellen *Behandlings- og forringelsesgebyr – vei/samferdsel* nederst på side 14, skal behandlingsgebyr per søknad spesifiseres i avgift på søknad om gravetillatelse og avgift på søknad om arbeidstillatelse. Avgiftene for disse er ulike. I tillegg skal navnet på tabellen endres til *Behandlings- og kontrollavgifter – vei/samferdsel*, med undertittel *Administrasjon og kontrollavgift for grave- og arbeidstillatelser*. Korrekt tabell følger vedlagt:

Behandlings- og kontrollavgift – vei/samferdsel

Administrasjon- og kontrollavgift for grave- og arbeidstillatelser – vei/samferdsel

Avgiftene er ikke mva-pliktige, kr.	2018	2019	2020	Fra dato
Gravetillatelse – avgift pr. søknad*	2 400	2 400	4 500	01.01.2020
Arbeidstillatelse – avgift pr. søknad*			3 000	01.01.2020

* I henhold til Ledningsforskriften er det ikke lengre lov til å kreve behandling og forringelses gebyr, dette erstattes av ett administrasjons- og kontrollgebyr.

* § 18. Dekning av kostnader for søknadsbehandling mv.:

- Vegmyndigheten kan i den enkelte sak kreve å få dekket kostnadene til saksbehandling av søknad om tillatelse og utført kontroll i anleggsperioden, i samsvar med selvkostprinsippet.
- Kostnader for andre oppgaver enn nevnt i første ledd som utføres av vegmyndigheten for ledningseier, dekkes etter avtale mellom partene.

Vedlegg:

J Post 19-241043 - vedlegg 1-2

4688500

J Post 19-241043 - vedlegg 3

4688501